

som man her kan appellere til, og det er heller ikke Andet, man gjør, thi det er naturligvis sørgeligt, at Legater, Høiembede i den ædle Høisigt, at Udbyttet af dem skal anvendes til Trængende, skulle gaa tilgrunde paa en saadan Maade, som her har været Tilfældet. Vel maa det indrømmes, at Staten ikke har havt nogen Forpligtelse til at tage disse Legater under sin Forsørg, men det er dog vist, at Staten fra sin Side har forsømt at føre Tilsyn med sine egne Midler, og at det derved er blevet lettere for Vedkommende, — ja, hvad skal man kalde ham, — som har forødt alle disse Penge — der var nemlig en Underbalance af 2,000,000 Rd. — at bære sig saaledes ad. Det er derfor Billighed, vi appellere til. Hertil kommer, at der for endel Aar siden, mange, mange Aar efter at Boet var sluttet, nemlig i 1857, tilfaldt dette en ikke ganske ubetydelig Arv, saavidt jeg husker paa en 21 a 22,000 Rd. Nu opstod der atter en Proces om, hvem dette Beløb skulde tilfalde, og omsider faldt der en Høiesteretsdom i Aaret 1871, hvorved Staten fik Ret til Arven. Det var altsaa 15 Aar, der vare gaaede hen, og i den Tid blev det omhandlede Beløb bestyret af den daværende Skifteforvalter, og det maa siges om ham, at han har baaret sig ad paa en Maade, der ikke skal kunne vises Mage til, idet han har bestyret det saaledes, at denne Sum næsten har givet 4 pCt. i alle disse Aar, hvilket er meget sjældent, da Umyndiges Midler jo i Reglen ikke give saa høi Rente. Det er dels i Betragtning af Legatisternes Ønske og dels i Betragtning af, at denne Skifteforvalter har bestyret denne Sum Penge saa godt, at vi have troet at turde vove at appellere til Vældigheden i denne Henseende. Efterat Statskassen af denne Sum har faaet imellem 22 og 23,000 Rd., staar der endnu 8,000 Rd. tilbage, og denne Sum mener man ogsaa i sin Tid vil tilfalde Statskassen, da Ingen endnu har gjort Fordring paa den, skjøndt der vel endnu kan melde sig Noget, efter som Sagen skal henstaa i 15 Aar; men som sagt, der er Udsigt til, at ogsaa dette Beløb vil tilfalde Statskassen. Jeg skal derfor støtte dette Andragende og indstændig anmode den ærede Minister om at have det i velvillig Grindring, og det saa meget mere, som vedkommende Amtmand i sin Indstilling har anbefalet at restituere Legaterne.

Sagt: Jeg maa tilstaa, at jeg blev noget overrasket ved at se, hvilket stærkt Indtryk de meget ufskyldige Bemærkninger, jeg fremsatte i mit sidste Foredrag, have gjort paa enkelte Medlemmer, og da navnlig paa det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Winther). Han fremsatte et saa stærkt Angreb paa mig, at jeg, naar jeg ser hen til det Indholdsfulde, hvorpaa han støttede det, kommer stærkt i Tvivl om, hvorvidt det var alvorlig ment, eller om det blot var Bittig-

heder, som han trængte til at komme af med; det er jo i alt Fald en bekendt Sætning, at tomme Lønder nok kunne buldre stærkt, men sjelden med Bittigheder. Jeg fremsatte min egen personlige Betænkning ved at gaa ind paa de Udtalelser, der ere fremkomne fra det ærede Udvalg, men jeg tillod mig aldeles ikke at kritisere dem. Naar jeg staar her som Medlem af det høie Thing og forsvare min egen Stemmegivning, maa det vel være mig tilladt at have en anden Mening end det ærede Udvalg, der har gjort Indstillingen, og saa vil jeg frabede mig, at min personlige Optræden baade udenfor og indenfor Salen gjøres til Gjenstand for en saadan Kritik, der ikke vedkommer Sagen. Det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg) har udtalt en ganske anderledes fordommende Dom om Udvalget end jeg. Han sagde, at Udvalgets Indstilling var principstridig, og han godtgjorde dette meget klart og grundig. De Grunde, som det ærede Medlem gav for, at han selv havde været med til at fremsætte en saadan principstridig Udtalelse eller anbefale den, vare dog virkelig af den Bestaffenhed, at ethvert Medlem af det høie Thing maa være fuldt berettiget til at have Tvivl om, hvorvidt disse Grunde ere stærke nok for ham til at gaa med eller ikke. Det er kun dette Standpunkt, hvorpaa jeg har stillet mig. Naar det ærede Medlem for Viborg Amts 2den Valgkreds (Ansjær) yttrede, at det dog var Selvfabet, der mest løb Risikoen, idet det anbragte sin Kapital, saa skal jeg bemærke, at en Rente-garanti af Staten af 5 pCt. i 4 Aar er en Garant af 20 pCt., og at tyve pCt. af en Aktiekapital paa 360,000 Kr. er 72,000 Kr. Derfor nu Foretagendet ikke giver noget tilfredsstillende Udbytte eller maaske aldeles ikke giver noget Udbytte, har Statskassen i det sidste Tilfælde opoffret 72,000 Kr. paa dette Experiment. Dette kan dog ikke kaldes saa ganske ringe en Sum, naar vi se, hvor alvorlige Forhandlinger vi ofte pleie her i Salen om meget mindre Beløb, og naar vi dernæst se hen til, at, dersom man virkelig vil gjøre store Opoffrelser for at fremme Jisseriet, kan man, som jeg med Bestemthed tør paastaa, ved at anvende et Beløb af 72,000 Kr. paa at fremme de lokale Jisserier ved Rytten udrette meget store Ting, og det Ting, hvorom man forud med Sikkerhed kan sige, at der vil komme Frugt deraf, hvad man ikke med Sikkerhed kan sige om det, der her er foreslaaet. Idet jeg beredvillig indrømmer, at det for mig som vist for ethvert andet Medlem staar uafgjort, om ikke muligt den Plan, der her foreligger, kan lykkes, og at det i saa Fald ganske vist vil være et meget fortjenstfuldt Foretagende, kunne mine Ytringer umulig opfattes som en Indsigelse mod Planen eller som et Forsøg paa at svække Tilliden til den; men mine Udtalelser ere kun gaaede ud paa, at, forinden Staten kan træde til og understøtte et Foretagende af den Art, maa Foretagendet efter min Mening allerede have til-